

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " 20 " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JAN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.</p>
---	---	--

Organizácia kresťanských hospodárov.

Čo je to za heslo, ktoré sa dnes po všetkých stranách našej vlasti ozýva? Dá sa ono vysloviť dvoma slovami a tieto znejú: organizujme sa! Nielen u nás, lež takrečeno po celom svete všetko sa teraz organizuje. Všetky stavy, zamestnania spájajú sa v jeden celok, bo v tomto spojení najväčšiu silu spatrujeme ku svojej obrane. Stav roľnícky alebo sedliacky našich hornouhorských krajov neprišiel ešte na túto myšlienku. Predsa ale zvlášte tento stav najviacej potrebný je tak obrany ako aj podpory. Kresťanská ľudová strana svedomite zastáva síce záujmy roľníckeho stavu horných strán v zákonodarstve, na sneme, aby ale šlachetné ciele svoje úplne a výdatnej previesť mohla, potrebné je, aby ju stav roľnícky dostatočne podporoval, v prvom rade pri voľbách každého druhu. Čím pevnejšia bude kresťanská ľudová strana v krajinskom sneme, tým viacej môže očakávať od nej naša sedlač. Naši malí hospodári, naši sedliaci majú teda len vo svojom záujme, ku svojmu vlastnému dobrému na to hľadať, aby boli čím mocnejší, aby kresťanskú ľudovú stranu čím viacej podporovali. Pevný a mocný ale stane sa stav našich hospodárov, alebo sedliakov, len skrze organizáciu.

Slovo organizovať znamená sriaďovať, spájať, k novému žiovtu kriesiť. Po tomto každý ľahko nahladne, že nielen potrebné, lež aj povinnosťou každého ľudomila je: hospodárov, sedliakov našich v jeden celok, teda v jednu organizáciu, sriaďovať a spájať, a to na základe tých zásad, ku ktorým sa priznáva kresťanská ľudová strana.

Organizácia nášho roľníctva, našej sedlače previesť sa musí na základe nášho svätého náboženstva, a len vtedy je možno tento stav soslilniť, ba udržať aj v hospodárskom ohľade. Každý katolík zo srdca sa tomu musí tešiť, ak veľkého víťazstva vedeli sa dosiahnuť na katolíckom základe organizovaní sedliaci dňa 14. mája pri voľbách v Nižnom a Hornom Rakúsku, v Šteiersku, v Salzburgu, v Tirolsku a Vorarlbergu. Ako zvláštny úspech tohoto víťazstva označiť treba tú okolnosť, že v rakúskej ríšskej rade väčšinu má teraz skalopevná stránka katolícka. So všetkým právom môže sa povedať, že české Rakúsko pri posledných voľbách oratovali organizovaní katolícki sedliaci. Čo teda možné bolo v Rakúsku, prečo by sa to nedalo previesť aj v kruhoch nášho roľníctva u nás v Uhorsku? Spojenie našich hospodárov v jednu mohutnú organizáciu hospodársku nech je našim heslom!

Ku tejto kresťansko-hospodárskej organizácii nech patria:

1. Všetci sedliacki gazdovia, synovia sedliackych gazdov, pahalci, nádenníci, delníci a vôbec každý pri poľnom hospodárstve zamestnaný, keď dosiahol 24. rok veku a nachodí sa v úplnom pôžitku občianskych práv.

2. Všetci priemyselníci a jejich zamestnanci, rozumie sa, že len tí, čo bývajú po dedinách.

3. Všetci priatelia sedliackeho stavu, bez ohľadu na jejich postavenie a bydlu.

Synovia, pahalci, nádenníci a robotníci gazdov na každý pád nech pristúpia ku organizácii kresťanských hospodárov. Bývajú totiž obyčajne skoro všetci s gazdom pod jednou stre-

chou, jedia pri jednom stole. Panuje teda medzi nimi isté rodinné spojenie, ktorému treba výrazu dať aj v organizácii.

Spravodlivá vec je tiež, aby aj všetci kresťanskí malí priemvselníci ku organizácii kresťanských hospodárov prináležali. Títo remeselníci žijú s hospodármi v jednej dedine. Odkázaní sú jedni na druhých. Malí remeselníci povolani sú podporovať gazdov a gazdovia majú zas na pomoci byť malým remeselníkom. Idu spolu ku volbe, majú si spolu voliť ablegáta do snemu. Tieto spoločné záujmy zabezpečiť si môžu najlepšie kruz organizáciu kresťanských hospodárov. Ku zariadeniu organizácii kresťanských hospodárov jesto viacej prostriedkov. Medzi tieto pária v prvom rade:

Shromaždenia.

Vo všetkých väčších obciach majú kresťanskí hospodári každý rok aspoň jedno shromaždenie vydržiavať. Neslobodno ale pri tom zanedbávať menšie obce. Aj v týchto žijú hospodári, ktorí len tak potrebujú podpory a ochrany, ako obyvatelia veľkých obcí.

Rečníci v týchto shromaždeniach nech sú miestni duchovní, učitelia, alebo bár kto z hospodárov. Nenie tu zapotreby pekne rečníť, lež hlavná vec je, aby rečník vždy len skutočne pravdivé veci prednášal, hospodárom hospodárske záležitosti vysvetľoval, pritom ale bez obalov poukazoval na nepriateľov stavu hospodárskeho a robotníckeho a prítomných v každom ohľade poučoval.

Medzi našim ľudom hospodárskym nech konečne zanikne už raz tá vôbec rozšírená lahostajnosť vo veciach náboženských, nadovšetko za terajších časov, kde bezbožní freimaureri spojení s mocným židovstvom a so socialdemokratmi, bez Boha a viery všetko vynakladajú na to, aby náboženstvo vyrvali zo srdca veriacich, zrúcali oltáre a tróny, zničili kresťanskú rodinu a úbohý ľud vyhodili v korisť nemilosrdných a nekresťanských bohatierov.

Nech konečne medzi našim ľudom hospodárskym zanikne tá známa ostýchavosť a bojazlivosť, ktorou nasiaknutý ne jeden samostatný a zámožný hospodár váha a bojí sa svoje kresťansko-katolícke zmýšľanie a povedomie osvedčiť. Hľa, prví kresťania obetovali život za vieru. Z te-

rajších kresťanov premnohí haňbia sa verejne vyznať, že sú kresťania a katolíci. Všetci títo nech si spomnú na tie slová Pána: «Neznám vás! Vy ste ma zapreli pred ľuďmi, zaprem vás aj ja pred Otcom mojim, ktorý je v nebesiach!»

Druhý prostriedok organizácie kresťansko-katolíckych hospodárov je:

Čítacie kruhy a spolky.

Kresťanská ľudová strana od počiatku jej jestvovania mnoho si dala záležať na tom, aby po všetkých obciach zakladané byly čítacie kruhy a spolky k poučovaniu a nevinnej zábave ľudu. V týchto spolkoch a nie po krčmách nech sa schádzajú katolícki hospodári. Tu nech si otvorene prednášajú svoje sťažnosti, radia sa a nahovárajú jeden druhého, aby každý hospodár obce vstúpil do organizácie kresťansko-katolíckych hospodárov.

Tretí prostriedok hospodárskej organizácie je

Agitácia od chlapa do chlapa.

V tomto ohľade naši hospodári mali by nasledovať príklad socialdemokratov. Ako títo agitujú od chlapa do chlapa, tak by aj oni mali agitovať, terrorizmu pravda a násilensjva nesmejú sa dopúšťať. Ku prihláseniu sa ku organizácii namlúvať treba každého kresťanského obyvateľa obce. Velebné duchovenstvo katolícke v prvom rade povolané je všemožne podporovať organizáciu kresťansko-katolíckych hospodárov.

Organizáciu kresťansko-katolíckych hospodárov prevádzať treba vo všetkých dedinách a mestechách, vždy ale len na základe kresťansko-katolíckom, ako to ohlasuje kresťanská ľudová strana. Cieľ týchto organizácií je: zveladenie a napomáhanie stavu kresťanského hospodárstva.

Štvrtý prostriedok zakladania a prospievania organizácií kresťanských hospodárov je:

Dobrý príklad.

Kresťansko-katolícki hospodári majú dobrý príklad dávať v mravnom a náboženskom ohľade svojim podriadeným, zamestnancom a dietkam zvlášte ohľadom prísneho zachovávaní príkazov Božských a cirkevných. Vo verejnom živote občianskom nikdy nesmie hospodár na to zabúdať, že je kresťan a katolík a Boh požehná akoiste jeho namáhania a práce.

Konečne piaty prostriedok úspešného prevádzania a účinkovania organizácií kresťansko-katolíckych hospodárov je:

Katolícka tlač.

Kresťanská ľudová strana veľké obete do naša každoročne vydávaním katólických novín k poučeniu a mravnému i hmotnému pozdvihnutiu aj slovenského ľudu katólickeho. Povinnosťou kresťansko-katolíckych hospodárov je tieto čisto-katólicke noviny kresťanskej ľudovej strany podporovať, čítať, rozširovať. Bude to len k zveladeniu našich kresťansko-katolíckych hospodárov.

Kresťansko-katolícki hospodári! *Spájajte sa všetci v jednu mohutnú hospodársku organizáciu na základe nášho svätého náboženstva pod záštitou kresťanskej ľudovej strany!*

Amnestia vojanským úskokom.

Jeho veličenstvo, apoštolský kráľ Uhorska, pohnutý citami otcovskej lásky k svojim národom, udelil dňa 23. novembra amnestiu všetkým vojopovinným uhorským a rakúskym, ktorí z čiasťky pred assentúrkou, z čiasťky pred vyplnením vojanskej služby do cudzozemska uskočili.

Od rokov ubýva v Uhorsku robotníctva poľného a priemyselného, v hrozných rozmeroch vzrastal počet vysťahovalcov. Medzi vysťahovalcami, zvlášte do Ameriky, nachodí sa veľa mladých ľudí, ktorí zo strachu pred assentúrkou, alebo ako assentovaní pred vojanskou službou, nejedni samovoľne, premnohí ale zväbení, pod liberálmi slobodne sem-tam túlajúcimi sa agentami, uskočili z krajiny. Opustili svoje rodisko v tej nádeji, že si v cudzom svete zabezpečia slabodnejšiu a lepšiu budúcnosť. Tisíce a tisíce úbohých vysťahovalcov, čo sa prítomne z Ameriky domov navracajú, zrejme o tom svedčia, že tam hladaného a očakávaného šťastia nenašli. V nádejach zklamani, telesne zúbožení prichádzajú domov, na tisíce ale ostáva ich ešte tam za širokým morom. Aj títo by sa radi domov navrátili, lež ponevác uskočili pred vojanskou službou, boja sa trestu a ostávajú i naďalej tam v cudzom svete.

Milosť jeho veličanstva apoštolského kráľa ku pomoci prispela týmto nešťastníkom svojim

najvyšším kráľovským rozhodnutím, ktoré nasledovne zneje:

«Všetkým tým štátnym občanom Uhorska, ktorí pre uskočenie pred assentúrkou (zákon o obrane vlasti z roku 1889. VI. zák. článku 44. 45. §§.) do 2. decembra roku 1907. odsúdení sú alebo pod zavedeným proti nim trestným pokračovaním stoja, taktiež ktorých vojopovinnosť z tejto príčiny predĺžená je, trest (nakoľko nenie ešte prevedený), patrične ďalšie stíhanie a pokutovanie, ako aj nariadené už alebo len očakávané predĺženie vojopovinnej služby sa odpúšťajú.

Tým, ktorí pre uskočenie pred assentúrkou, pred 2. decembrom r. 1907. zpáchané, sú stíhaní, alebo pre toto stíhanie a predĺženie vojopovinnosti očakávať môžu ďalšie vyšetrovanie, alebo pokutovanie ako aj s tým spojené, alebo len samo v sebe očakávané predĺženie vojopovinnosti aj v tom páde sa odpúšťajú, jestli podlžnej assentúrke a zákonnej služobnej vojopovinnosti sa podrobia a tým cieľom do 1. decembra roku 1909. na svojom príslušnom mieste u politickej vrchnosti osobne sa hlásia.

Tí vráťivší sa vysťahovalci, ktorých pred vystúpením z tretej triedovej klasy assentujú, stoja pod riadnou vojopovinnosťou; jestli ale je ich návrat z vysťahovania, patrične assentovanie sa po vystúpení z tretej vekovej klasy: patriční sú vojopovinní do 31. decembra toho roku, v ktorom zavŕšia 33. rok svojho veku.

Behom tohoto času povinní sú zadosť učiniť zameškanej aktívnej službe a vyplniť na zaostalý čas služby padajúce zbranné cvičby. Všetkým tým ku honvédstvu patriacim, ktorí pre neposlušnosť proti rozkazu vojanského predvolania, patrične pre zpáchaný preto prečin prvého uskočenia určený trest vyplňujú, — pozostávajúca čiasťka trestu s 2. decembrom roku 1907. sa odpúšťa.

Všetkým k uhorskému honvédstvu patriacim, ktorí následkom včul spomenutého, pred 2. decembrom roku 1907. zpáchaného prečinu vo vyšetrovaní sa nachodia, alebo trestným súdom stíhaní sú, stíhanie a pokutovanie trestného súdu očakávať môžu, — ďalšie vyšetrovanie a pokutovanie sa odpúšťajú, s síce tým, ktorí nestoja ešte vo vyšetrovaní, pod tou podmienkou, jestli od 2. decembra roku 1907. do 1. decem-

bra roku 1909. cieľom súčasťnenia sa v amnestii u daktorej krajinskej politickej, alebo vojanskej (honvéd-žandarmeria) vrchnosti osobne sa hlásia. Odpustenie vyšetrovania a trestu ale nevzťahuje sa na tých, ktorí prehrešili sa kroz už označené v 6. §. XX. zák. čl. z r. 1890. vábenie ku neposlušnosti proti zákonu vojanského predvolania. Pofažne tých, ktorí v čas zadania jejich prosby cieľom súčasťnenia sa v amnestii, pre uskočenie nestáli riadne v aktívnej službe, šarže, aké prípadne mali, považovať treba za ztratené.

V uskočení uplynutý čas, pri účastných v amnestii vráťat treba do času jejich patričnej služby; zameškaná aktívna služba a osemťždňové vycvičenie doplniť sa má behom celého služobného času; zameškané zbranné cvičby doplniť netreba.

Účinov amnestie hodných skrbenie s druhými účinnými — jestli súdobný výrok nenie ešte vyneseny — súčasťnenie sa patričných v amnestii nevytvára; za posledné časy ale ostávajú zodpovední.

Oproti z amnestie vynímajú sa tí, ktorí pre účiny amnestie hodné, s týmže výrokom odsúdení sú už aj pre druhé prečiny.

Pofažne týchto, ako aj dotyčno úskokov z aktívnej alebo z výnimečno-aktívnej služby prvého uskočenia, pri povahy hodných okolností zavdať možno predlohy k omilostneniu.

Dané v Budapešti, dňa 26. novembra 1907.

Ludvik Jekelfalussy v. r.

Z Dolnej Trenčianskej.

V skalických novinách stálo zazlievanie, že turnanskí občania pri volbe do stoličného výboru hlasovali na seleckého rimsko-katolíckeho farára, ktorého «Pozorovateľ» čvachom nazýva, a nie na národno-slovenského kandidáta, evanjelického farára malostankovanského.

Na to odpovedáme otvorene, že nie my zaslúžime zazlievanie, ale zaslúžia ho tí, ktorí na národnostného kandidáta hlasovali. My sme pri hlasovaní zadržali dôslednosť, kdežto tú dôslednosť ani voličia národnostného smýšľania: bratia evanjelici, ba ani sám kandidát jejich nezadržal.

Vec sa má nasledovne: Nie jeden, lež dvaja

kandidáti boli z našej stránky odporúčani, tak teda dľa smýšľania «Pozorovateľa» obidvaja čvachovia. Jaká je to teda dôslednosť, keď všetcia voličia bez rpzdielu aj s evanjelickým pánom farárom hlasovali na pána Jozefa Kosztolného, ale nie na pána D. Brestyenzského?! Prečo? Ponevác tamten je evanjelik a tento katolik! Nuž keď mohol byť «Pozorovateľovi» milý tamten, preto že je evanjelik a čvach, nám bol zase tento milý — bez toho žeby sme boli výnimku robili — s tamtým preto, že je evanjelikom, jako to činili bratia evanjelici, preto že je tento katolikom.

Z toho čo nasleduje? Že my nie proti osobám, ale proti škodlivému politickému smýšľaniu sme sa postavili, jaknáhle sme boli už novinami, už zase z inej strany upozornení, že pán farár evanjelického vyznania je členom národnostnej slovenskej strany. O tejto strane ale dočítali sme sa v «Slovenskom Týždenníku» a v «Ludových Novinách», že je zaujatá za sekularizáciu, to jest: za ozbíjanie katolíckych majetkov, jako sa to vo Francúzsku stalo; aby nám potom nové farchy za krky padly, jaké ťažko kde-tu znášajú bratia evanjelici a jako to ťažko padne aj bratom katolikom seleckým, ktoré keď si ten nám zazlievaný čvach vymáha, dľa jeho farskej prisahy, hory-doly zvalujú naň. My ale dôverujeme v ňom, že bude zastávať naše záujmy: jako je autonomia katolíkov a usporiadanie kongruy, aby nebol na obtížnosť sám svojim farníkom, a že bude vždy hotový proti sekularizácii bojovať.

Dalej v dopise tom čítame falošné upodoprievanie, že my by sme sa boli so židákmi spojili. — V Turnej nenie toho katolíka, ktorý by bol niektorého žida nahováral, aby s nami hlasoval. V Turnej len jeden má právo hlasovania a i ten nebol doma. S ostatnými ale po vidieku bydlíacimi do potyku nevchádzame. Zakázat im ale, aby s nami jednako nehlasovali, to právo si neosvojujeme.

Pritom všetkom, že sme na čvachov hlasovali, ubezpečujeme p. «Pozorovateľa», že sa my našej materiuskej reči nezriekame. My si ju práve tak milujeme, jako aj pán «Pozorovateľ», avšak pre lásku k materinskej reči práv svojej cirkve sa nikdy zrieknuť nechceme; taktiež úctu a lásku k svojej vrchnosti, jako aj k svojim

bratom evanjelikom preukazovať hotoví sme aj naďalej, trebárs aj jejich národnostno-politické smýšľanie nasnované je proti našim záujmom.

Preto, jakô nám pán «Pozorovateľ» privolával, tak aj my privolávame jemu: Ludia Boží, prečo ste proti nám, zdaliž my slačime na vaše cirkevné majetky? A či netešíme sa z vášho dobrobytu? Nuž a či opravdové priateľstvo nejaví sa v dobroprajnosti? Prečo idete nám škodiť? Veď ešte Pán Boh nevytrel z desiatich príkazov svojich siedmy, ktorý takto zneje: «Nepokradneš!»

Voličia turnanskí.

Ku stoličným voľbám v Nitrianskej.

Voľby do stoličných výborov prevedené boli v Nitriansku dňa 20. novembra. Z tejto príležitosti dokázalo sa poznovu, že odhliadnuc od dvoch-troch okresov, v celom Nitriansku ešte vždy zúri duch starého a zkazonosného liberalizmu. Slúžnovci jednotlivých okresov s neslýchaným terorizmom vystupovali proti kandidátom kresťanskej ľudovej strany a najväčšími nezákonnosťami prekážali jejich voľby. Pre málo miesta len v krátkosti spomneme, aké nepravosti prevádzali tí politickí úradníci, ktorí v prvom rade povinní majú byť krajinské zákony zachovávať.

Vo veľkotopolčianskom okrese zúril hlavný slúžny Ludvik *Tóth* ako aj za časov Thuróczyho a Csillaghyho.

V egbelskom okrese pracovali celkom podľa receptu Bánffyho. Štefan *Bihary*, predseda volebnej komissie vymenoval si sám štyroch dôverníkov, bárs proti tomu voličia kresťanskej ľudovej strany protestovali. Hlasy odoberal od voličov, ako chcel, sedel za veľkým stolíkom, kde mu len hlavu bolo vidieť.

V radosóckom okrese predseda volebnej komissie Koloman *Szabó* vymenoval si, proti vôli voličov, na odporúčanie notára, štyroch dôverníkov sám a voľba išla ako on chcel.

Celé litánie by sa dali popísať o nezákonnosťach, aké páchali úradníci pri posledných voľbách stoličných.

Proti všetkým tým nezákonnosťam a násilnostvám prisne zakročuje kresťanská ľudová

strana a zadováži zadostučinenia v jejich právach urazeným voličom.

Vzdor veľkému nátlaku liberálnych úradníkov vyvolení sú nasledovní ľudáci:

<i>Egerszegh :</i>	<i>Handlova :</i>
1. Jozef Mittuch, elefantický farár.	22. Vilhelm Ámon.
	23. Ignác Wohland.
	23. Matej Frömmel.
<i>Tormos :</i>	<i>Privigyé :</i>
2. Ondrej Kubinyi.	24. Teodor Mőzer.
3. Dr. Lud. Turcsányi.	
<i>Pográny :</i>	<i>Nyitrarudno :</i>
4. Imrich Karsay, farár.	25. Béla Rakovszky.
<i>Emőke :</i>	<i>Nyitranovák :</i>
5. Pavel Ernyey, farár.	26. Štefan Kutvaszer.
6. Dr. Vilh. Vragassy.	27. Dr. Dezider Haitsh.
<i>Krakován :</i>	<i>Németpróna :</i>
7. Bertalan Reviczky.	28. Gabriel Czeizel.
<i>Galgócz :</i>	<i>Érsekújvár II. okr. :</i>
8. August Brucker.	29. Jozef Ficza.
<i>Alsóvásárd :</i>	<i>Tardoskedd :</i>
9. Adolf Lelkes.	30. Jozef Vanya Pap.
<i>Nyitraivánka :</i>	<i>Miava :</i>
10. Dr. Karol Tóth.	31. Julius Jancsó, miestny farár.
11. Dr. Ján Pulmann.	
<i>Vágsellye :</i>	<i>Holics :</i>
12. Franc Hlavaty.	32. Štefan Kondor.
13. Franc Janits.	
14. Štefan Kováts.	<i>Radosócz :</i>
<i>Magyarsók :</i>	33. Dr. Ján Kaszala.
15. Štefan Gyürky.	<i>Unin :</i>
<i>Tornócz :</i>	34. Štefan Burandik.
16. Štefan Tully.	<i>Lopassó :</i>
17. Franc Ács.	35. Ferd. Sándorffy.
<i>Sopornya :</i>	<i>Chinoran :</i>
18. Štefan Török.	36. Dr. Valent Puchovszky.
<i>Jablonicz :</i>	<i>Bélaudvarnok :</i>
19. Jakub Müller, dekan a farár.	37. Franc Nemcsek.
<i>Csácsó :</i>	<i>Nyitrazsambokrét :</i>
20. Adolf Brunovszky.	38. Štefan Paska.
<i>Radosna :</i>	<i>Csejte :</i>
21. Andor Pulmann.	39. Justin Bieliczky.

POLITICKÉ CHÝRY.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Následkom obštrukcie Horvatov a jejich spojencov, ktorí pojednávajú na sneme prefahujú dlhými rečami, aby zákonné predlohy hospodárskeho vyrovnania s Rakúskom odbavené boli v primeranom čase, vláda v porozumení s väčšinou zákonodarstva stiahla ich v jeden paragraf. O tomto pojednávala kresťanská ľudová strana snemová v porade dňa 28. novembra o 6. hodine večer vo vlastnom kruhu vydržiavanej.

Predsedníctvo porady viedol gróf Aladár Zichy, minister okolo osobnosti jeho veličenstva kráľa a prítomní boli: Ministerpredseda dr. Alexander Wekerle, gróf Ferdinand Zichy, Štefan Rakovszky, Ján Molnár, Pavel Kovács, Karol Hencz, Emil Gyuriss, Karol Wildfeuer, Alexander Karácsonyi, Béla Csitáry, Otto Förster, Alexander Ernszt, Béla Rakovszky, Edmund Beniczky, Georg Szmrecsányi, Štefan Adamovich, Mikuláš Zboray, Béla Nyáry, Ján Csernoch, Franc Buzáth, Koloman Brestyenzsky, Julius Jánoky-Madocsányi, Michal Artim, Franc Darányi.

Alexander Ernszt ako referent vysvetlil jeden paragrafovú zákonnú predlohu a predložil tie okolnosti, následkom ktorých on a Georg Szmrecsányi vo výbore verejnej správy nesúčastnili sa pri hlasovaní na tento paragraf. Pod nátlakom nutnosti odporúča predlohu ku prijatiu.

Alexander Wekerle v jeho odpovedi vysvetlil trojnásobné nariadenia, aké obsahuje v sebe táto zákonná predloha jedného paragrafu. Vyzdvihol nadovšetko, že ešte pred položením tejto predlohy na stôl snemovne vláda prv vypočula mienku najvitečnejších znalcov verejného práva a títo všetci tak ohľadom verejného, ako ústavného práva proti forme predlohy nepozdvihli žiadnej znepokojujúcej námietky. Predložil aké okolnosti nutnosti vyžadovaly predostrenie predlohy v jednom paragrafe. Aby uzavretie hospodárskeho vyrovnania s Rakúskom čím skorej stalo sa zákonom, predlohu jedného paragrafu odporúča ku prijatiu.

Georg Szmrecsányi predložil ministerpredsedovi viacej otázok v záležitosti Horvatov, na ktoré ministerpredseda dr. Alexander Wekerle ihneď odpovedal.

Mikuláš Zboray predniesol obavy aké vzbudzuje v ňom predloha jedného paragrafu.

Karol Hencz vyložil, že v predlohe jedného paragrafu nespatrije žiadnej urážky ohľadom verejného práva a preto bez všetkých verejnoprávnych škrupulov prijíma predlohu.

Edmund Beniczky a *Štefan Rakovszky* boli nasledujúci rečníci. Posledný sa osvedčil, že len z príčiny obštrukcie Horvatov prijíma zákonnú predlohu.

Franc Buzáth osvedčil sa v jeho reči, že poľahke tých chýrov, aké v poslednom čase rozširované boli o kresťanskej ľudovej strane, on nezkladnou dôverou chová sa tak ku grófovi Aladárovi Zichymu, ako aj ku celej vláde a drží aj na čase a za potrebné, aby kresťanská ľudová strana hneď v dnešnej porade túto dôveru patričným vyslovila.

Gróf *Aladár Zichy* tak v svojom, ako v mene vlády prijal s vďakou výraz dôvery a prosil kresťanskú ľudovú stranu, aby v terajších ťažkých pomeroch aj napozatým chovala sa touto dôverou ku vláde, bo len tak možno bude úspešne zápasíť s tými ťažkosťami, ktoré tak z blízka týkajú sa záujmov vlasti. Konečne konštatoval predseda, že kresťanská ľudová strana zákonnú predlohu jedného paragrafu prijíma. Po čom zakončila sa porada.

Behom predpoludnia držala kresťanská ľudová strana krátku poradu v snemovni, v ktorej zaoberala sa s jednotlivými nezákonnosťami pri stoličných voľbách, aké po niektorých miestach zkusovala, ohľadom ktorých opravu bude žiadať od vlády.

Za čistotu viery.

Ľud sa vôbec a všestranne pohoršuje nad tým, že Hlinka jednotajne o sebe píše a v rozličných shromadeniach na Morave, v Čechách a vo Viedni o sebe povedal, že on «bojuje za čistotu viery». Kto sa protiví nariadeniam svojej riadnej zákonnej cirkevnej vrchnosti, ako ten môže o sebe písať alebo hovoriť, že týmto spôsobom bojuje za čistotu viery? Kto svojho, pápežom ustanoveného a apoštolským kráľom vymenovaného biskupa najohavnejším spôsobom znevažuje, ten ani len pochopu nemá o čistote viery. Ostatne dľa svedectva cirkevného dejepisu posiaľ ešte každý rozkolník, kacír a

odpadlík od viery katolíckej to tvrdil o sebe, že bojuje za čistotu viery.

Jedon katolícky kňaz a «Ludové Noviny».

Jedon vraj nestranný katolícky kňaz z Kysúc píše v 48. čísle biskupským sborom zakázaných «Ludových Novín»: «Odkedy ostali u «Kresťana» tak nevinní bäránkovia žandári, za jakých ich v otáznom čísle (od 4. novembra) «Kresťan» vyhlasuje a vyhovára?» — «Kresťan» v spomenutom čísle podal zprávu o krvavej vzbure v Černovej a predniesol okolnosti tohoto prípadu celkom objektívne. Nenapadlo nikomu žandárov pri tom zastávať, alebo vyhovárať. My ich ani teraz nezastávame, ba očakávame, že aj v tejto záležitosti skutočná pravda konečne na svetlo vynde. Ako si dopisovateľ okolnosti krvavej vzbury v Černovej osobne predstavuje, to je jeho vec. Jestli je ale skutočne katolícky kňaz, dľa svojho svedomia nemal by svoje náhľady nverejňovať v novinách biskupským sborom katolíkom zakázaných.

Len sa nezľaknuť od prvej guľky.

R. Kat. missionár v Cleveland, Ohio píše v 48. čísle «Ludových Novín» nasledovne: «Len sa nezľaknuť od prvej guľky! Len ďalej a za krátky čas budete mať v rukách všetko!» Nenie toto poburovanie slovenského ľudu ku krvavým vzburám, aká bola dňa 27. októbra v Černovej? Všetko vraj bude mať v rukách ľud, keď sa nebude báť prvej guľky. Čo je to všetko? Majú to byť snád tie panské a cirkevné pozemky, aké nesvedomiti buričia sľubujú zaslepenému ľudu? Veď práva, ktoré ľudu dľa zákonov prislúchajú, nikto mu neberie. Ku obrane týchto práv zbytočné je búrenie z Ameriky. Je to ozaj aj čudný R. Kat. missionár, ktorý búri pokojný ľud tým, aby sa nebál prvej guľky.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Z CUDZOZEMSKA.

Rakúsko.

Nádeje, aké ľudia skladali v ľudové zastupiteľstvo v ríšskej rade Rakúska, neidu sa voľajako splňovať. Stránka socialdemokratov robí vo viedeňskom parlamente tak veľké škandále, že pojednávanie najväznejších zákonných predloh robia skoro celkom nemožným. Dá sa z toho zatvárať, ako to bude príležitostne vyzeráť v ktoromkoľvek sneme, keď sa tam dostanú socialdemokrati.

Nemecko.

V Nemecku predostreli snemu zákonnú predlohu na celkové utlačenie Poliakov v Poznansku. Snem má 300 millionov mariek povoliť, aby nemecké vrchnosti poľské majetky v Poznansku expropriovať, Poliakom ich

odobrať a potom aby ich Nemcom za lacné peniaze odpredať mohli. Zachovaj Boh svet od slobody, ľudskosti a spravodlivosti Prusiakov.

Rusko.

Vo Sv. Petrohrade začala účinkovať novými voľbami zostavená tretia дума (parlament). Táto дума sa zdá byť miernejšia, ako byly dve predošlé. Minulé dni noví vyslancovia dумы upravili na cára adresu nasledujúcej osnovy:

«Vaše veličenstvo vyslancov novej dумы svoláť a láskave prijať ráčil, s vyprosením božského požehnanja na zákonodarné jej účinkovanie. Za povinnosť si pokladáme výrazu dať našemu holdovaniu a našej povďačnosti pred vašim veličenstvom za udelené ľudu ruskému zastupovanie v zákonodarstve. Všetky naše sily, zkušnosti a vedomosti k tomu chceme obrátiť, aby sme manifestom od 30. októbra vôľou vašeho veličenstva zavedený nový štátny poriadok ustálili, vlast našu uspokojili, zákonný poriadok zabezpečili, osvetu ľudu podporovali, skrze to jeho hmotné blaho pozdvihli, moc a veľkosť nerozdeliteľného Ruska upevnili a skrze to vydali svedectvo o dôvere medzi panovníkom a ľuďom panujúcej».

Atressu túto prijala ruská дума jednohlasne.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kresťan-a»!**

KRAJINSKÝ SNEM.

27. novembra.

Minister výučby gróf *Albert Apponyi* odpovedal na interpelláciu, ktorú v záležitosti rušeného pokoja medzi konfessiami dňa 25. novembra predložil snemu dissidentný krajinský vyslanec *Arpád Bozóky*. Ministr výučby a kultu dokázal nepodvratnými dôvodami, že svornosť a pokoj medzi jednotlivými konfessiami v krajine porušený nenie. Poukázal spolu na nezákonné a nespravodlivé žiadosti jednotlivých, aby cirkevné majetky katolíkov zhabané byly a zaujal sa za blahonosné účinkovanie mníchov a mníšiek v učebných ústavoch. — Odpoveď ministra výučby a kultu vzal snem v známosť s hlučnými ováciami.

Zatým začalo sa pojednávanie zákonkej predlohy v jednom paragrafe o hospodárskom vyrovnaní s Rakúskom. Proti tejto predlohe obštruujú Horvati s jejich spojencami a viacej ablegátov dissidentných.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

B E S E D N I C A.

Boh nebije palicou.

V tom čase, keď sa táto udalosť stala, neboly ani železnice, ani parolode. Koráby a lode chodily síce po riekach, lenže tieto voly a kone fahaly na brehu rieky, súc priviazané hrubým štránkom ku korábu. Takto dovážali medzi inšim aj sol po Dunaji a po Tise z marmarošských a zo sedmohradských baní, čo nebol najhorší obchod pre tých, ktorí si to vyjednali. A kto by to bol býval iný, ako židáci. Nič nemám oproti tomu, keď voľakto statočnou prácou sa zaoberá a zarába, ale kto len preto sa chytí obchodu, aby klamal a lúpežil, toho nelutujem ani vtedy, keď najprisnejší súd vynesú nad ním. Takýto nesvedomitý dráč bol aj Mojžiš Braun, o ktorom znie aj moja rozprávka. Mojžiš bol práve taký ako sú skoro všetci židáci. Nehľadel na inšie, len na choseň, a aby nazdieral čím viac peňazí, dal sa aj na to najpodlejšie remeslo, tak ako to robia po bohatstve dychtiaici židáci. Strhnúť z goja (z krestana) aj ostatnú košelu. len aby čím lepšie napchal vacky, bolo radosťou Mojžiša Brauna.

Aj on mal kontrakt so štátom na dovážanie soly. Mal dva-tri koráby, k týmto najal potrebných ľudí, ktorí pohánali do korábu zapriahnutý statok. Ponevác ale dozorstvo bolo len povrchné, tak využítkoval to s tým, že vozil sol na polohnilých koráboch. A dľa kontraktu, keď nie z jeho viny stalo sa nešťastie na vode, tak štát vynahradil židovi celú jeho ztratu.

Stalo sa, že jeden takýto polohnilý koráb buchol sa o skalú, roztrepal sa na kusy a utonul v Dunaji aj so solou. Ľudia, ktorí na ňom boli len horko-fažko vyplávali na breh.

Nebolo viac treba Braunovi. Keď videl, ako pohltly vlny rieky starý koráb, dal sa do ryku, behal po brehu ako blázon, šklbal si vlasy a vreštal:

— Jaj, jaj, môj utešený nový koráb! Kolké tisíce koštoval! Zostal som žobrákom, a to pre vás, vy kmíni, vy zbojníci, to ste náročky urobili.

— Čuš žide! I tak nemás veľkej škody! Čudujem sa, že sa už dávno nerozpadol! — okrikol sa naň jedon z pohoničov.

— Aký hnily koráb? Či to nebola celkom novučičká-nová loď? Nech ma tu hneď hrom zabije, ak to nebol nový koráb?

— Žide, zaslúžil by si, aby ťa hrom zabil! Nám hovoríš, že to bola nová loď? Tvojho starého Árona maj za blázna, alo nie nás! — odpovedal mu ďalej jedon z pohoničov.

Keď Mojžiš videl, že nemá robotu s bláznami a že tu nič neosoží cigáňstvo, počal na inej strune brnkaf.

— Ale prosím vás, nespravte zo mňa žobráka, — prihovárал sa. — Poznáte ma, že som človek statočný a že som vás nikdy neškodil. Ja nešťastie oznámim na patričnom mieste, vás budú volaf za svedkov. Čo vás to bude stáť, keď poviete, že to bol celkom nový koráb? Vyplatím vám za celú cestu a každý z vás okrem toho dostane ešte dvadsať zlatých na vyše. Čo že je to štátu, keď mi zaplatí za loď a za sol? Nič! Keď ale ja musím trpeť celú škodu, čo bude zo mňa a z mojich detí? Pre Boha vás prosím, lutujte ma, aj inokedy sa vám odslužim. Veď ste ľudia, máte tiež ženu a deti...

Robotníci počali sa radíť, konečne jedon z nich menom Ignác Vajčik toto povedal židovi:

— No, dobre Mojžiš, vykonáme, čo od nás žiadaš. Nechceme, aby si bol žobrákom, ale daj nám, čo si nám sľúbil.

— Vedel som, že ste dobrí ľudia, len potom zadržte slovo. Keď sa vás pýtať budú, aj odprisahajte, že to bola nová loď.

— Neboj sa. Netreba nás učiť, len sem s peniazmi, — namietal Gábris Kozuch.

Mojžiš vyplatil ľudí, naznačil si ich meno a kde ktorý býva a šiel každý po svojej ceste.

O pár mesiacov volali ich k súdu, kde museli prisahaf, že koráb bol nový a že uáhodou utonul. Aj prisahali. Je pravda, že ich k tomu pohlo nových dvadsať zlatých, ktoré boli dostali od Mojžiša. A tak desať krestanov zakúpil ten zlodej židovský a prinútil ich, aby krivo prisahali. Desať duší dostal diabol preto, aby žid Mojžiš s cigáňstvom prišiel k bohatej vynáhrade. Či je hoden ktorý žid toho, aby prišiel ktorý krestan preňho do zatratenia? Veru takúto obeť nedoniesol by ani jedon žid za krestana, lebo ho nenávidí a je vstave hoc čo urobí, len aby škodil krestanovi. My to ale predsa nevidíme. Znášame židom bohatstvo a pomáhame im, aby vládli celým svetom. Nikto z nás by nemal zabudnúť na umučenie a smrť Pána a Spasiteľa nášeho Ježiša Krista.

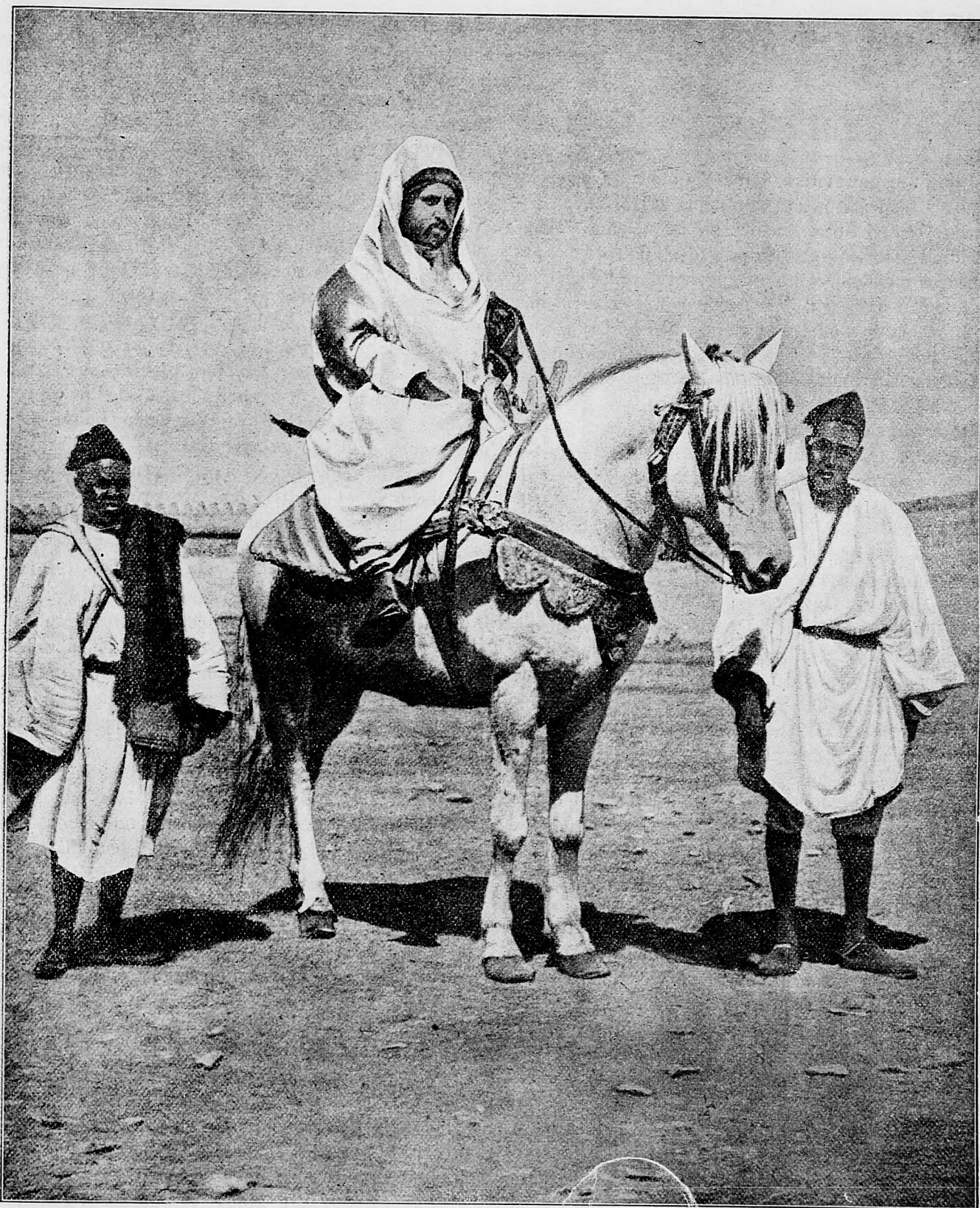
Mojžiš na základe prisahy tých desiatich dostal takú vynáhradu, že od radosti pustil sa do skoku so svojou bachratou Rebekou. Nie tak peniazom sa tešil, ako tomu, že zviadol k hriechu desať krestanov. čo podľa Talmudu — ako veľkú zásluhu zaznačil mu Jehova.

Nuž ale neminul ho trest. Jednúc, ako šiel na jarmok, v hore napadli ho zbojníci, zavraždili ho spolu aj s paholkom Ignáčom Vajčikom a ukradli mu všetky peniaze, ktoré pri ňom našli.

Tí ostatní krivoprisažníci (Vajčik ponáhal sa domov za nezdravou ženou) po súde zostali v meste na oldomáš. Mysleli si: prišli sme k takým peniazom, o ktorých žena nevie, patrí sa, aby ich premárnili. Doma i tak vypytovali by sa, kde ich vzali, iak že dost ľahko by sa i prezradili, lebo čo jedna žena vie, ako keby to celé okolie vedelo, preto najlepšie bude, keď si sadnú do krčmy a zabavia sa do vôle. Pili a jedli kolkó sa len

do nich vmestilo. Dali si zavolať muzikantov a pri tých vískali a tancovali až dlho do noci.

Pochytil flašu a prv ju neodtrhnul od úst, zakaiaľ len kvapka vína bola v nej. Nuž ale to bolo aj jeho

Arabský pán medzi svojimi služebníkmi.

— Ale čo sa budeme hrať s tým vínom? — hovorí Gábris Kozuch. — Nepime z pohárov, ale takto z celej flaše.

smrtou. Ledva že položil nazpät na stôl vyprázdnenú flašu, potočil sa, padol na zem a bolo po ňom.

(Dokončenie nasleduje.)

CHÝRNIK.

Jubiläum panovníka. Pápežský nuncijs viedeňský Granito di Belmonte sdělil ministromi zahraničných záležitostí barónovi Aehrenthalovi, že zastupitelia viedeňského diplomatického sboru z príležitosti 60-ročného panovníckeho jubiläuma jeho veličenstva dňa 2. decembra chcú tlumočiť svoj hold. Vzhľadom na túto žiadosť dňa 1. a 2. decembra v ministerstve zahraničných záležitostí vyložili knihu tým cieľom, aby si do nej diplomati mohli podpísať mená. Úctu diplomatického sboru potom dali na vedomie jeho voličenstvu.

Nový rímský mešťanosta. Minulé dni previedla sa v Ríme voľba mešťanostu a za mešťanostu zvolený bol bývalý žid a teraz protestant Ernesto Nathan, známy freimaurer. Časopis «Osservatore Romano» z tejto príležitosti píše, že výsledok tejto voľby je výrazom surovosti. Cudzíe živly večného mesta chcú potlačiť tradície mesta Rímu. Jedného bývalého žida a freimaurera postaviť na čelo administrácie hlavného mesta katolíkov, je provokovanie katolíckych citov celého sveta. Táto voľba na večné časy bude haňbou pre rímskych obyvateľov.

Chýry zo Spiša. Do mesta Lubice vymenoval náš hlavný župan Gejza Šalamon za mestského kapitána Juliusa Rákossy, kapitána starolubovenského. — V mesiaci októbri odviezli z našej stolice na železnici do iných krajov Uhorska 126 kusov rožného statku, 23 ošípaných a 64 oviec. — Do Starej Vsi je za stoličného účtovníka vymenovaný Franc Szabó, finančný účtovník v Ungváre. — V obci Kristályfalva (predtým Richvald) katolícka škola takým istým spôsobom slávila 700 ročné jubiläum milej sv. Alžbety uhorskej, ako aj jubiläum sv. Imricha, rozdiel bol len ten, že v deň sv. Alžbety školské dievčatá pristúpili ku sv. sviatostiam. — V meste Gölniczbánya vyvolili za mešťanostu jednohlasne Alexandra Fallera. — V Odorine dňa 13. novembra zomrel po dlhej nemoci tamjší rim. kat. učiteľ Štefan Ferko v 60. roku života svojho. — V Matašovcach dňa 12. novembra o polnoci 3 domy a 6 plných stodôl zhorelo. Ešte nenie známo, ako vyšiel oheň. — V Menharde sa dňa 12. novembra istý Rudolf Gloser obesil. Hovorila, že pochybil na rozume. Pane Bože, daj každému zdravý rozum a zachovaj od tak potupnej smrti! — V Starej Vsi panuje medzi menšími deťmi šarlach, skoro v každom dome sú choré deti; do 20. novembra zomrelo na tú chorobu 6 detí. — Stoličný výbor spišský dňa 3. decembra držal svoje zimné zasadnutie. — V Markušovcach istý Jakub Kufcsák, robotník, v palárni Barányiho dňa 17. novembra do horúcich pomij spadnul, kde sa tak popálil, že na druhý deň zomrel. — Dňa

13. novembra držal spišský dejepisný spolok v Levoči zasadnutie, na ktorom náš osvietený pán biskup Párvy peknú reč držal o dejepise a o láske k vlasti. Za predsedu spolku znovu vyvolili nášho osvieteného pána biskupa dr. Alexandra Párvyho a za prvého podpredsedu p. Vajdovskýho, kanonika-farára vo Vlachoch. — Dňa 22. novembra na poludnie zhorely všetky budoviská ďaleko známeho Červeného Kláštora v Magure, pri čom zhorel aj kostol so svojou krásnou červenou vežou. Oheň zapríčinil jeden robotník, ktorý v jednej miestnosti oheň kládol; ale ešte nezná, či to zlomyselne úrobil, alebo či z nepozornosti povstal oheň. Ten, ktorého upodozrievajú z tohoto, po vypuknutí ohňa sa zaraz ztratil a nik neznal o ňom, kde šiel. — U nás vo Spiši už nastala zima. — V susedných poľských Nižných Šromovcach veľmi pustoší medzi deťmi šarlach; do 25. novembra 25 detí zomrelo. — V Podhradí od terajška obyvateľa 40-percentovú obecnú prirážku budú platiť. — V Kežmarku dňa 21. novembra večer zhorel jeden sklad na drevo. — Mariana Blchu, kaplána vo Vlachoch, prepustil náš osvietený pán biskup za vychovávateľa ku poľskej grófskej rodine Zamojsky, ktorej lubovenský zámok patrí. Pán Blcha už aj predtým bol tam za dlhší čas. — Do Starej Lubovne vymenoval náš hlavný župan Gejza Šalamon za mestského kapitána Jána Gergeliho, syna nebohého Teodora Gergeliho, ktorý za viac rokov bol ablegátom volebného okresu staro-lubovenského. — Ladislav Riesz, podolínsky štátny hlavný horár, zažakoval ako vyvolený stoličný výborník v Podolínci a v Jakubjanoch, dňa 13. decembra bude na tých dvoch miestach nová voľba; Riesz si podrží okres holló-lomnický. Pevne veríme, že si Podolíncania a Ružbašania teraz už na každý pád vyvola dra Martina Pirhallu, dekana-farára podolínskeho, to je ich najprísnejšia mravná povinnosť. Nevýslovne veľká škoda by bola, keď by pán Pirhalla so svojou veľkou učenosťou a smelosťou nemohol účinkovať na stoličnom dome. Nech žije pán Pirhalla! — Jozef Matyasovszky, kaplán ružbachský, preložený je do Kežmarku za kaplána a profesora náboženstva. — V Lackove, ktorá obec čo filiálka patrí ku Nižným Ružbachom, tiež bude kostol; základy sú už položené. Nebohý farár ružbachský Korponay nechal na ten kostol značnú summu. — Voľby do stoličného výboru napadli na dvoch miestach, a síce v Podhradí a v Szepeshelyi (kapitula).

Ukrutnosť kanonierov. V Poľskom Stanislave sa nedávno v noci v jednej krčme šesť kanonierov zabávalo; toľko si dopriali z tej besnice, že sa opiii. Keď vyšli z krčmy, na ulici robili veľký krik. Jedon policajt ich napomenul, aby boli ticho. To ich natoľko urazilo, že vytiahli svoje šable a ho dosekali.

Prenasledovanie židov v Odesse. Z Petrohradu oznamujú, že členovia ruského ľudového družstva v Odesse v nedeľu dňa 26. novembra navracajúc sa z pohrabu jedného svojho zavraždeného súdruhu, sriadili hon na židov. Na každého žida, s ktorým sa stretli na ulici, strieľali na ulici a dvoch nebezpečne a viacerých ľahšie ranili. Policia strieľajúcich ľudí zatkla.

Podpora grófa Juliusa Andrásyho. Ako je všeobecne známo, minister vnútorných záležitostí gróf Julius Andrásy bol medzi prvými, ktorý tisíc korún daroval na podporu nešťastných Černovanov. Vyslanec rakúskeho rajchsrátu gróf Seilern vo Viedni sa baviacemu Ondrejovi Hlinkovi dal tisíc korún pod tou podmienkou, aby Černovania podporu grófa Juliusa Andrásyho neprijali. Hlinka síce toto prisľúbil, ale úmysel jeho sa zmaril. Ružomerský hlavný slúžny Pavel Andaházy už totiž spísal na pomoc utisknutých Černovanov, medzi ktorými ružomerský výbor krajinskej uhorskej jednoty už aj začal rozdávať pomoc. Na podporu utisknutí sa pred hlavným slúžnym osvedčili, že pomoc grófa Juliusa Andrásyho vďačne prijmu.

Zkaza jedného mesta. Mesto Karatag neďaleko Samarkandu nedávno spustosilo obrovské zemetrasenie. Petrohradská telegrafická agentúra vyslala do Karatagu svojho spolupracovníka, ktorý oznamuje: Zemetrasenie z 1200 budov pozostávajúce mesto obrátilo v rumy. Zpomedzi 4000 obyvateľov mesta 200 ušlo so šivotom, ostatní zahynuli. Prekúpanie rumov nepríjemné výpary, sneh a veľká zima prekáža. Počas zemetrasenia na okoli mesta 27 dedín vyšlo na zkazu.

Prefikovaný sprievodca. Pred niekoľkými dňami kiskunhalašský pekársky majster Demeter Konštantinovič kúpil závod pekárskeho majstra Leopolda Glücksthalu v Erzsébetfalve. Tieto dni chcel prevziať obchod a odcestoval do Erzsébetfalvy. Na stanici jedon neznámy človek ponúkol sa mu, že ho odprevedí po obchod. Konštantinovič nabídku prijal. Keď prišli ku gubačskej poľnej ceste, prešiel okolo nich jeden mladík, ktorý práve pred nimi ztratil svoj pugilár, Spoločník pekárov zdvihol tobolku a pozrel, či sú v nej peniaze a potom si ju vstrčil do vaku. Mladík o niekoľko minút sa späť vrátil a žiadal svoju tobolku. Potom napadol Konštantinoviča, že on našiel tobolku a si ju schoval. Pekár sa ohradzoval proti upodozrievaniu, načo mu mladík prekúpal vaky a odišiel. O niekoľko minút aj sprievodca pekárov zmizol. Pekársky majster pozdejšie zbadal, že mladík mu ukradol tobolku, v ktorej mal 3500 korún. Policia prefikovaných zlodějov stopuje.

Krajinská pokladnica pre napomáhanie chorých a pre zabezpečenie na pád nehody otvorila sa v nedeľu dňa 26. novembra. Táto pokladnica patrí medzi najväčšie sociálne politické ustanovizne, ktoré boli dosiaľ sriadené. Na konštitujúce shromaždenie dostavili sa aj plnomocníci robotníkov a prácu poskytujúcich z celej krajiny. Sriadaním otáznej krajinskej pokladnice vyšvihli sme sa, čo sa týče humánneho starania sa o robotníkov, medzi vzdelanými krajinami na prvé miesto. Shromaždenie previedlo sa v poriadku, voľby boli svorne prevedené, nikde nebolo badať protiv. Podpredseda pokladnice dr. Franc Mentsik v jadrnej reči vyzdvihol významnosť tejto novej ustanovizne. — O túto blahonosnú a pre robotníctvo tak prepotrebnú ustanovizň medzi všetkými stránkami politickými najväčšie zásluhy má kresťanská ľudová strana.

Rozpustená robotnícka organizácia. Minister vnútorných záležitostí gróf Julius Andrásy prípisom rozpustil makovskú skupeninu krajinskej odbornej organizácie drevorobotníkov. Prípis rozpustenie odôvodňujú tým, že medzi zamestnávateľmi a robotníkmi v Makove už od troch rokov je štrajk a už sa stalo takmer úplné dohodnutie, ale organizácia poburovaním znemožnila dohodnutie a pracovať chcejúcich robotníkov prekazila v ich úmysle. Aj pri manipulovaní peňazí skupiny objavil neporiadok.

Budúcoročné veľké manévry. Budúcoročná veľké manévry vydržiavať sa budú na území stolice Šopron, Győr a Vas. Ako teraz zo Šopronu oznamujú, hlavný vojenský stán jeho veličenstva kráľa bude v obci Kismárton alebo Eszterháza. Jeho veličenstvo kráľ bude hosťom kniežata Mikuláša Eszterházyho. Vodcovstvo armády ale pravdepodobne bude sídliť v Šoprone.

Nešťastie robotníka. Na východnom nádraží v Budapešti 79-ročný čistiteľ kotlov Jozef Szadarovics počas šibovania spadol z jedného vozňa a dostal sa pod kolesá. Dobrovoľní ochrancí raneného robotníka zaviezli do Rochusovej nemocnice, kde nešťastník zomrel.

Zatknutí ukryvači. Budapeštianska polícia minulých dní zatkla Šalamúna Glücka pre ukrývanie ukradených vecí. Glücka obviňujú, že on bol ukryvačom tých vlamačov, ktorí v mesiaci marci toho roku vo Viedni ozbíjali zlatnícky obchod Vilhelma Feigla a že stál v spojení aj s tými vlamačmi, ktorí počiatkom októbra vylámali zlatnícky obchod Jozefa Majtina v Koronaherczegulici. Glücka tieto dni odprevedili na kráľovský fískalát, kde ho pustili na slobodu. Policia napriek tomu viedla ďalej stopovanie a tajní policajti ustálili, že predmety pochádzajúce z obchodu Vilhelma Feigla sú schované na byte Glückovho priateľa, bývalého šacovníka záložne Marka Majtina, ktorý býva na Lehelovom námestí pod číslom 16. Šalamúna Glücka a Marka Majtina policajný kapitán Csoca dal tieto dni predpoludním predvolať na hlavný kapitanát, kde po dlhšom výsluchu obidvoch dal zatknúť. Počas vypočutia veľa obťažujúcich okolností sa vyskytlo aj proti kupcovi so starinou Adolfovi Löwimu, ktorého v noci tiež zatkli. Policia teraz vedie ďaleko siahajúce stopovanie cieľom ustálenia toho, či traja zatknutí ukryvači boli skutočne v spojení s tými vlamačmi, ktorí ozbíjali zlatnícky obchod Jozefa Majtina v Koronaherczegulici.

Železničné nešťastie. V Poľskom Jaroslave jedon osobný vlak prešiel jedného robotníka. Nešťastník hneď tam na mieste zomrel.

Naše Noviny. Kresťansko-sociálny politický časopis. Vychádza každú druhú sobotu na šesť stranách. Zodpovedný redaktor Arnold Bobok. Vydavateľ Baňsko-Bystrický kresť. robotnícky spolok. Predplatná cena na celý rok 2 koruny 80 hal., na pol roka 2 kor. 40 hal., na štvrt roka 70 halierov. Jednotlivé číslo v mieste 8 hal. Na vidieku 10 hal. Predplatky zaslať treba na túto adresu: «Naše Noviny», Besztercebánya (Zólyomm.) Wesselényi-u.

Dobročinnosť. Z Prešova píše nám náš dopisovateľ, že Hozef Hován, kanonik z Jágru, ktorý pochádza z Prešova, minulé dni dal zavolať ku sebe Adalberta Zaborovszkyho, prépošta-farára prešovského a odovzdal mu na prešovské katolícke ciele 13.500 korún na rozličné fundácie znakom lásky ku svojmu rodisku. Z tohoto veľkodušného milodaru dostala fundácia chudobných žiakov katolíckeho gymnázia 4000 korún, špitál 2000 korún, chudobný dom 1500 korún, mestská obec 1000 korún, farský kostol 500 korún, františkánsky kostol 400 korún, katolícky kruh Rákócziho 500 korún, katolícky tovaryšský spoloček 400 korún, na chlieb chudobných sv. Antona 400 korún. Veľkodušný skutok tento sám seba chváli.

Vyznačenie. Obyvateľstvo obce Szinye (šarišská stolica) — ako nám to náš dopisovateľ sdeľuje — plesá veľkou radosťou a nadšením nad tým, že Ludvik Ilosvai, profesor najvyššej školy akademickej v Budapešti. za svojho assistenta-professora vyznačil našeho rodáka dra Sigismunda Szinyei-Merse. Veľkých nádeji 21-ročný mladík ešte len teraz končí vysoké štúdiá a len pre jeho veľkú duševnú nadanosť a mimoriadnu usilovnosť stal sa účastným opravdu zaslúženého vyznačenia. Tomuto teší sa celá naša obec i s osvietenými rodičmi vyznačeného, ktorých pre jejich príkladný katolícky život široko-ďaleko vysoko sebe vážia, ctia a milujú všetci ľudia. Vyznačeného mladíka zaiste očakáva krásna budúcnosť v prospech vlasti, ku sláve a k dobrému ľudu.

Odsúdení. Náš prísazný súd stolice spišskej — píše nám náš dopisovateľ — odsúdil Michalovu Bagovníkovu rodenú Máriu Tropkó, ktorá dňa 16. septembra vo Štvrtku veľkú a zbožím naplnenú stodolu grófa Vidora Csákyho úmyselne podpálila, na polštvrta roka do väzenia. Jánovu Štefanskovú rodenú Zuzannu Vrána, ktorá dňa 15. septembra v noci v obci Doljan tiež jednu veľkú panskú stodolu podpálila a od ktorej sa potom aj druhá chytila, odsúdil ten istý súd na štyri roky do žalára.

Milodary. Ondrej Kozák, obyvateľ z Kajáty, daroval z obety svojho syna v Amerike sa zdržujúceho, kažiáskemu kostolu krásny luster v cene 1400 korún. — Ondrej Kopsik, obyvateľ obce Bertot v Šariši obetoval pre tamojší kostol dve pekné zástavy.

Pre pohorelcoz jakubjanských (Spiš) poslal osvietený grécko-katolícky pán biskup prešovský Vályi 390 korún. Alexander Mitrák, grécko-katolícky farár v obci Oroszvég poslal im 100 korún. Podolinský pán dekan dr. Martin Pirhala nasbieral pre nich v Podolínci spolu 65 kerún.

Pečný príklad. Predstavenstvo obce Kajáta (šarišská stol.) na prednášku Jána Kurimzskyho, farára zo Szinye nariadilo, že krémy v nedeľu a vo sviatok v celej obci zatvorené byť majú. Tento príklad nasledovať by mali aj druhé obce a tak vyhlo by sa kroz to mnohému nešťastiu

Nešťastie. V obci Nagyvitéz (šarišská stol.) dvoch tamojších obyvateľov zavalila zem pri kopaní hliny, nešťastníci naskutku zomreli.

Vymenovanie. Alexander Vojtovics, ktorý predtým v Szinye účinkoval, vymenovaný je za učiteľa štátnej školy v Lénártó.

HOSPODÁRSTVO.

Zo Stredišťa Kresťanských Spolkov.

Krajinský organizátor kresťanských spolkov Franc Dávid založil v najnovšom čase nasledujúce kresťanské potravné spolky:

Budapest-Kőbánya prvý kresťanský potravný spoloček.

Predseda: Valer Thull. *Členovia správy:* Štefan Kohler, fabrikant, Rudolf Sziklasy, katecheta, Jozef Radnay, pravotár, Štefan Koller, kováč, Štefan Szalag, delník, Ján Kalina, úradník. *Dozorný výbor:* Predseda: Jozef Koller. *Členovia:* Ján Fereny, Sigmund Bottka, Michal Andocs, Franc Miklós, Jozef Maizer, Štefan Malatinszky, Jozef Mezey, Rudolf Chmelár, Hugo Hermann.

Padársky kresťanský potravný spoloček.

Predseda: Jozef Pankaszi. *Členovia správy:* Jozef Vajda, Franc Peresztégi, Anton Császár. *Dozorný výbor:* Predseda: Franc Nagy Kőteleki. *Členovia:* Jozef Kar, Ján Hédli, Franc Biró, Jozef Bóbies, Michal Torma, Franc Csató, Jozef Ivanits, Franc Pálfi, Ján Lutár, Franc Rohonczy, Ján Bóbies, Štefan Konti, Michal Kollár. *Zápisník:* Jozef Dura. *Pokladník:* Elek Rohonczy.

Pilinský kresťanský potravný a zceňujúci spoloček.

Predseda: Franc Gramantik, učiteľ. *Členovia správy:* Ján Tözsér, Anton Bollók Ondrej Kereszti. *Dozorný výbor:* Predseda: Ludvik Tözsér. *Členovia:* Ladislav Tözsér bagdal, Ludvik Bódi, Ludvik Tözsér bagdal, Ludvik Nagy, Peter Pintér, Michal Szabó, Ján a Julius Ruzsinszky, Franc Zsiday, Ján Bollók, Michal Varda, Štefan a Ján Vitovszky.

Hernádkércs a vidiek kresťanský potravný spoloček.

Predseda: Eduard Edelény, farár. *Členovia správy:* Štefan Sánta, Jozef Rontó, Ján Balog. *Dozorný výbor:* Predseda: Ján Lepkovics. *Členovia:* Jozef Káger, farár, Ján Lakatos, Ondrej Bodnár, Jozef Magyar, Ján Szeman, Jan Bodnár, Štefan Bialkó, Karol Fedor, Ján Rontó, Ondrej Szopko, Jozef Turcsány, Štefan Augusztin, Jan Varga ml., Ján P. Bodnár. *Pokladník:* Ondrej Vincze.

Mártonvásár a okolie kresťanský potravný spoloček.

Predseda: Ján Ferschich, farár. *Členovia správy:* Pavel Puruhauser, Anton Degen, Ján Somogyi, Ján Eisen-

bacher ml., Ján Halek. *Dozorný výbor*: Predseda: Franc Szaler. Členovia: Ján Zahajszky, Ján Takács, Eúvard Korbély, Jozef Minarovits, Jakub Szeidl, Gabriel Pál starší, Ján Turesányi (horný) ml., Franc Maier, Jozef Bogár, Michal Szmilkó, Michal Hlavanda, Ján Ánosi, Jozef Klujber ml.

*

Poznamenávame, že kde kresťanský potravný alebo zceňujúci spolok chce založiť, nech sa s celou dôverou obráti na krajinského organizátora kresťanských spolkov pána Franca *Dávid* (Budapest, IX., Bakács-tér 1.), ktorý o vec zaujímavú sa dá s najväčšou ochotou a bezplatne potrebné vysvetlenie.

DOPISY.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krestane».

Jako je známo, dňa 20. novebra bola v celej stolici nitrianskej voľba do stoličného výboru. My sme sa veru zle držali. Mňa to mrzelo, ale čo môže jeden sedliak vyvieť proti duchovnému pastierovi, celému ľudu a notárovi? My sme šli hlasovať všetci do jedného chlapa na liberálneho hlavného slúžneho Tótha. Solčanci, títo statoční ľudáci robili z nás posmech, ale sme si už nemohli pomôcť. Samosebou sa rozumie, že padol statočný kandidát kresťanskej ľudovej strany; padol pomocou židov, ktorým sme aj my i so stredanskými luteránmi pomáhali zbuktatovať kresťanského ľudáka a dopomohli sme k víťazstvu liberálovi.

Roľník.

Od Hrušován.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Krestane».

Už je po voľbách do stoličného výboru. Slabo sa držala preseranská farnosť, vyjmúc poriadnych Belincanov. Do posledného dňa sme verní boli slovu statočnosti, ktorým sme vernosť sľubovali čermanskému pánu dekanovi. Flaška nás učinila slabými. Nemali sme vodeu. Podľahli sme sedliackej slabosti a vábeniu liberálnych a židovských kortešov. Daj Boh, aby to budúce ináč bolo s nami. Kostolník Lored nás dosť napomínal k dobrému, ale darmo je, celkom sa musíme my zmeniť, aby sme mohli byť obetovavými prívržencami kresťanskej ľudovej strany.

Kajúci volič.

Z Bojny.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom obľúbenom «Krestane».

Úradný kandidát kresťanskej ľudovej strany Fraňko Konyakovszky odstúpil v deň pred voľbou, pretože mu nechceli byť na pomoci naši smerodajní ľudia. Vyhrali dvaja bývalí liberáli, teraz už ústavní ľudia: Sigismund Lelkeš a Emil Kička. Vieme, že ich do najbližšej voľby mnoho razy nebudeme vidieť. Netreba nás ľutovať keď si my sami nepomáhame. Mnohí sme podobní varovčíkovi, ktorého môžeš storáz posadiť na stôl, vždy sa len pod stôl berie. My si sami nechceme pomáhať, preto nám ani Pán Boh nepomáha.

Imrich L.

Od Šuránky.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Krestane».

Zase sa ohlasujem. O voľbe nebudem veľa písať. Šuránka, Sulany, Malé Výčapy a Čermany sa dobre zadržaly, Chceli nás ako gunárov po päť korún zakúpiť, ale ešte s väčšou ošklivosťou odvrátili sme sa od tej hnusnej liberálnej strany protikresťanskej. Za povinnosť si pikladám jednu zprávu v «Krestane» uverejnenú pritomne opraviť. Pán učiteľ Jožko Čehák bol síce poľoval v nedeľu, ale sv. omšu nezameškal, lež až po nej si ozdobil plece flintou a postavil si na hlavu klobúk s jágerským perom. Teraz je tu už ticho. Naš kandidát p. dr. Janda prepadol. Ako sme počuli, môže to ďakovať Preseranom, Hrušanom a Kovarcom. Keby duchovenstvo a katolíci vždy jako špiritus tuho spolu držali, víťazstvo by nám neotrčalo päty tak často pri voľbách. Prečo my nemôžeme pijatikou a cenou gunára žiadneho krivonosého získať kresťanskej ľudovej strane? Milí občania len viac rozumu a svedomitosti keby sme mali, nuž by to potom s nami ináč vyzeralo.

Zronený ľudák Miško.

Z Dvorán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Krestane».

Ani ablegátske voľby keby to byly bývaly, by sa nebolo mohlo tuhšie bojovať, ako sa toho roku bojovalo na všetky strany za mandát stoličného výborníka. Aspoň môj priateľ v Belinciach bydlaci mi to tak bol sdelil. Len to je náramná škoda, že nenie jednoty a jednomyselnosti. Daj Boh, aby sa upevnila čím skorej svornosť kresťanov a celého duchovenstva. V našej fare síce nž predtým stála silne ľudová strana, teraz ale, čo tu blahodarne účinkuje pán dr. P. Jantausch, ani to najtuhsie násilie liberálne by nás neodtrhlo od ľudovej strany, ktorá nám už celkom k srdcu prirástla. Ináč naša malá obec leží medzi Ludanicami a Novou Vsou.

Duší tu nenie ani dvesto, a ktosi predsa povedal, že by sa nám zišiel slúžnovský úrad. Keď tu notár nemá roboty, čo by tu robil slúžny. Ináč my sme tu veľkí repári; dorábame a i vykopávame cudzím repá. Okrem «Krešťana» nedržíme žiadne iné politické noviny.

S hohom!

... Jozefov.

Zo Spiša

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho dopisu v našom «Krešťane».

V Kežmarku nedávno slávila Weinová dielňa na damaskové a lanové výrobky 25-ročné jubiléum svojho jestvovania. Zakladateľom tej teraz už veľkej fabriky, v ktorej vyše 400 maďarských, nemeckých, slovenských a poľských robotníkov pracuje, bol ešte žijúci Karol Wein. Na slávnosť aj vláda vyslala svojho zástupcu, tiež tak košická priemyselná obchodná komora, Z tejto príležitosti dostalo 27 robotníkov listiny uznania, ktoré im minister obchodu Franc Kossuth za ich mnohoročnú, vernú a usilovnú prácu poslal; 12 zamestnancov fabriky dostalo i peňažitú odmenu. Bolo viac rečí. Robotníci odali svojmu direktorovi Weinovi strieborný pohár. Na konci bola hostina, každého robotníka pohostil direktor Wein. Potom sa dali do tancu, ktorý pri hudbe až do rána trval. V záujme robotníkov je tam kassa nemocných a ľudová kuchyňa, v ktorej asi 120 robotníkov dostane lacný obed i večeru; úradníci fabriční majú zase penzijnú základinu. Blízko fabriky dali fabrikanti viac pekných domov vystaviť pre robotníkov. Nech žije náš uhorský domáci priemysel! *Priateľ domáceho priemyslu.*

Za vieru a ľud.

Krásnemu heslu: «za vieru a ľud» zodpovedali príkladne tí velební páni duchovní, ktorí nedávno na svojej kongregácii v Katlovciach v stolici nitrianskej uzavreli, že po obciach dekanátskeho okresu vydržiavať budú shromaždenia pre ľud, aby ho poučovali a organizovali na základe zásad kresťanskej ľudovej strany v duchu kresťansko-katolíckom.

Prvé shromaždenie vydržiavali v Katlovciach pred hŕfne súčasťným sa ľudom. Shromaždenie zahájil dekan a farár Ferdinand *Sándorfi*. Jako vždy, tak i teraz plamenne a ohnive rečnil, jeho slová ako kováčske kladivo bily, zobudzovaly a keď videl, že ľud si spánok už vytriel z očí, odovzdal slovo pánom rečníkom. Rečnili Vojtech *Rudroff*, dobrovodský a Vojtech *Plechló*, dolnodubovský farár. Slová ich o tlači a o katolíckej Jednote ľudu veľmi dobrý dojem činily

na prítomný ľud; oduševnenosť bola veľká, ktorá spojac sa s obetovavosťou na podporovanie katolíckej tlače, priniesla voľačo vyše 20 korún. Vďaka za to ľudu! Katlovania, nezabúdajte na odznelé reči, večierky sú dlhé, nepípajte toľko, lež rozmýšľajte, snáď by bolo dobre vo vašej obci katolícku Jednotu ľudu utvoriť. Veď máte židov nadostač, ktorí bohatnú a vy hyniete. Práce by teda bolo.

Druhé shromaždenie bolo v Dolnom Dubovom. Obec je malá, ale jará. Tu tiež dve reči odzneli. Jednu povedal *Vojtech Rudroff*, druhú *Ján Plechló*, katlovský farár. Tiež o tlači a o katolíckej Jednote. Z očí prítomných bolo poznať, že rozsiate semeno nepadlo na sňah, lež do srdc. Shromaždenie zavrel dolno-dubovský farár krátkou rečou, v ktorej podotknuť, že onedlho povolá ľud a utvorí v obci katolícku Jednotu ľudu.

Najbližšie shromaždenie bude lebo na Dobrej Vode, alebo v Dolnej Krupej.

Uvádzame toto blahonosné účinkovanie horlivých duchovných za vieru a blaho svojho ľudu tým cieľom a s tou náležitou prosbou, aby velební páni duchovní tento vznešený príklad nasledovali vo všetkých okresoch dekanátskych. Len týmto spôsobom presvedčí sa, na mnohých miestach zavedený ľud katolícky, že jeho duchovní starajú sa otcovsky oň a o jeho najväčšie poklady, totižto o jeho sväté náboženstvo. Daj Bože, aby zakladaním katolíckej Jednoty ľudu, po všetkých dekanátskych okresoch krajiny veselo viala zástava kresťanskej ľudovej strany!

Spisy redakcii zaslané.

Dennica. Ženský a rodinný list pre poučenie a zábavu. Redaktorka Terezia Vansová. Vychádza každý mesiac raz. Na rok predpláca sa 3 koruny. Do Nemecka 4 koruny. Do Ruska 2 ruble. Pre Ameriku 1 dollár. Pre ostatné cudzozemsko 5 korún. — Vydáva Fr. Votruba v Pešti (Budapest, VIII., Rákóczi-tér 3.), kam sa majú predplatky zasielať.

Odkazy redakcie.

P. Dopisovateľ. T. Ďakujeme a uverejníme v budúcom čísle.

P. Dopisovateľ. Sz. Úctive prosíme, ráčte vaše zá-

sielky aspoň o dva dni prvej na poštu dávať. Posledný list sme zas dostali, keď už číslo zakončené bolo.

Kat. Kruh. P. «Kreštan» bol, je a bude vždy časopis katolícky. Jestli ale u vás ľudia obľubujú noviny vami spomínané, musíme s právom pochybovať o tom, že sú veriaci katolíci.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok 4 koruny
na pol roka 2 koruny
na štvrt roka 1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštana»!

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 4. decembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. **Pšenica:** tisiská K 24'35—25'95, stolnobelehradská K 24'65—25'60, peštianska K 24'50—25'65, banátska K 24'55—25'35. — **Raž:** prvotriedna K 23'40—23'70, druhotriedna K 23'20 do 23'35. — **Jačmeň:** prvotriedny K 15'90—16'10, druhotriedny K 15'70—15'90. — **Ovos:** prvotriedny K 16'85—17'15 druhotriedny K 16'35—16'65. — **Proso:** K 12'00—12'30. — **Kukurica:** Kor. 14'90—15'10. — **Repica:** K 34'50—36'00.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	19'20	19'00	18'90	18'60	18'40	18'20	18'00
		č.	7	7½	8		
		K	17'20	15'80	10'50		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 7'00, hrubé K 7'20.

Ďatelinové semä: čistené K 156'00—166'00, lučerna čistená K 150'00—158'00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4'50—4'70, žlté K 5'10—5'30 za 100 kilov.

Strova: fazuľa veľká biela K 17'00—18'00, miešaná strakavá K 13'00—14'00. — **Hrach:** nelúpaný K ———, lúpaný K ———. — **Šošovica:** čistená K 45'00—75'00. — **Konopné semä:** K 26'50—27'50. — **Mak:** K 85'00—86'00. — **Rasca** (kmín): Kor. 102'00———. Všetko po 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 49'50—50'00, srbské (100 kusové) K 35'50—36'00.

Lekvár: srbský K 37'00—37'50, slavonský K 57'00 do 57'50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky kríšťalový K 38'00, fiumánsky White-Star (***) K 32'00 za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: **Cukor** v klobúkoch K 76'50 do 77'00, kockový K 78'50—79'00, žltý K 76'50—77'00 za 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 147'00—148'00, vidiecka K 000'00—000'00.

Slanina: mestská 4-kusová K 112'00—113'00, 3-kusová K 116'00—117'00. vidiecka K ——— za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 164'00 do 165'00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 54'00—54'50.

Vajcia: prima uhorské K 102—108, podlejšie K 94 do 96 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2'50—2'70, k vareniu K 1'30—1'50, syr 14—20 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy krmené K 1'10—1'20 kilogr.; kurence k smaženiu K 1'30—1'50, kurence k pečaniu K 2'00—2'80, sliepky na polievku K 2'70—3'00 za jeden pár.

Kreštania. kupujte len u kreštanov!

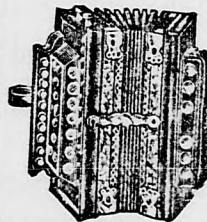
Žalúdok

posilujúci, trávenie podporujúci, záhurganie, naklonenosť k vracaniu zastávajúci, dobrú stolicu pôsobiaci liek sú Fell-rové Elsa pilulky. 6 škatuliek 4 K fran o. Objednajte u V. Eugena Feller Stabica. Kostolná-u. 18. (stol. Z. reb.)
Károly.

Majetok na predaj V najúrodnejšom kraji na žito stolice Marinos-lo, majetok pozostávajúci z 42 kat. jochov, 14 kat. jochov pasienku, 13 kat. jochov žitom zasiateho pola, 10 kusov dojných kráv, 3 kone, 2 ošípané, bvdliisko s pobočnými stavami, semeno k jarnému siatiu, 16 kat. jochov prílušnosti hory, seno, slama s celým hospod. rskym zariadením na predaj sú pre nedostatok čelade. Cena 17 500 zl. Polovica ceny pri 4% úrokov moze ostať na majetku. Blížšiu zpravu podáva Michal Polák. Antunováč. Železničná stanica Poljana.

Najlepší a najlacnejší pramen objednávania.

K láskavému povšimnutiu! Od mojich hudobných strojov nedá žiadneho cla platiť, bo sú to všetko krajinské diroby. Záruka: Prámenka dovolena alebo sa peňaze vratia.

Odporúčam najlepšie harmoniky. — Č. 306¼ 10 ta-tiek, 2 registry 70 hlusov veľkosť 31×1½ cm. K. 8.50. Č. 307¼ 10 ta-tiek, 3 registry, 70 hlusov, veľkosť 31×15½ cm. K. 9.50. Č. 683¼ «Priateľludu Akkordeon» 10 ta-tiek, registry, 50 hlusov, duplované klaso anie, 3 rady, trúbky, veľkosť 31×15 cm. K. 8. Fajnové harmoniky po 11, 12, 14, 20, 26.50, 28.50 a vyše, pros me žiadať si ceník. Škola s samoučeniu ku každej harmonike darmo.

Záruka za peknú a správnú robotu. — Rozposielanie s poštovou dobierkou. — Cis. a kráľ dvorný literant

JÁN KONRÁD

rozposielajúci dom hudobného tovaru Brúx číslo 697. (Čecny).

Hlavný ceník s 3000 vyobrazeniami na žiadosť každému franiko a darmo.

Veľmi pekná ozdoba!

Zaznačená vzorka. Zákonná ochrana.

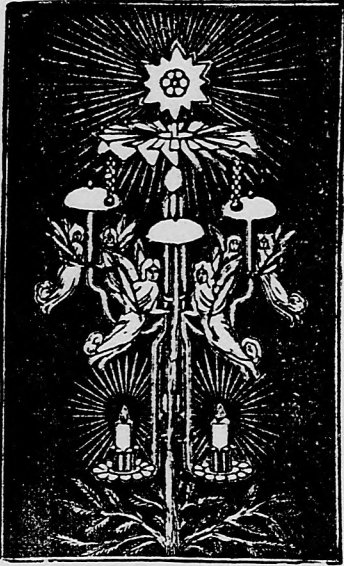
Najkrajšia ozdoba vianočného stromu

mnou opravený

I. čísla blisklavy anjel zvonček k vianočnému stromu.

Celkom z kovov, 6 pozlátených anjelov, 30 cm. vysokých. Záruka za dokonale dobré pôsobenie.

Dá sa hneď upevniť na najmenšom a najväčšom vianočnom strome. Na stôl postavený dá sa upotrebiť ako stolový zvonček. Postavený na teplé kachle účinkuje aj bez plameňa sviečky. Tepló troch sviec pohne hybajúce sa kolečka stroja a kroz tri opravené ocelové paličky udrcú na tri zvončeky dajú príjemný strieborný zvonový hlas mladých i starých povzbudiac k via nočnej pobožnosti. Cena s obalením a úpravou za kus kor .50.

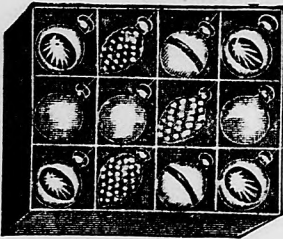
36 kusov kor. 57.50

50 kusov kor. 77.50

3 kusy kor. ... 4.25
4 " " " ... 5.80
6 kusov " ... 8.—
9 " " " ... 12.—
12 " " " ... 15.—
24 " " " ... 29.—
36 " " " ... 43.50
50 " " " ... 50.—
100 " " " ... 112.—

2. čísla ten istý anjel zvonček ku vianočnému stromu v najfajnejšom a najkrajšom niklovan m vystavení krútenými zvoničkami, s tromi krásne skvejucimi sa striebornými lamettkvetami, ktoré vo zapolení sviec zazačno krásne papr-ľky vylučuju. — Cena v baliku s úpravou upotrebenia za kus kor. 2.—

3 kusy kor. ... 5.50
4 " " " ... 7.25
6 kusov " ... 10.50
9 " " " ... 15.50
12 " " " ... 20.25
20 " " " ... 39.50
100 kusov kor. 150.—

kartone K —.58. Svetničekov tučet K —.50.

Najnovšia ozdoba vianočného stromu zo skla!

12 kusov vyberateľných dľa veľkosti a vystavenia predmetu K —.40, —.60, —.70, —.80, 1.—, 1.20, 1.50, 2.—, 6 kusov v zao balení dľa veľkosti predmetov K —.75, —.90, 1.—, 1.20 Lametta (anjelské vlásky) zo striebra alebo zlata, obálky po K —.10.— Orechový drôt 100 kusov K —.20. Sklenené guľkove retiazky 1 1/2 m. dlhé dľa veľkosti guľiek K —.90, —.95, 1.20, 1.40 Malé sviečky k vianočnému stromu, 24 kusov v kartone K —.50, väčšie 15 kusov v

Vianočná odmena.

Každý ctený odberateľ. Który od 1 septembra do 30. novembra v liste objedná u mňa na raz tovaru v cene aspon do 40 korun ako vianočnú odmenu dostane ovo mna zdarma 4343 čísla alarmbudič hodiny s ožiarenými vnoci číslčkami.

Vymienka je dovolená peňaze sa tiež navracaju riziko je teda vytvorené.

Tovar sa rozposiela s poštovou dobienkou alebo pri predbežnom doposlaní peňazi. Objednat najlepšie je na postovej ponkázke, alebo v liste s poštovou dobienkou. Pri objednaní v liste treba označil či sa žiada zasielka s poštovou dobienkou alebo či sú peňaze užodoslané s poštovou poukazolou V zájme každého obj dnavateľa teži, objednanie previesť, do 15 decembri požtovej úrad pre veľky obchod nenie v stave zasielky vždy na čase vybavit.

Objednavky za včasu treba poslat.

Na prvo fabriku hodin Ján Konrád čis. a kr. dvorný liferant Brűx 1999 (Gechy).

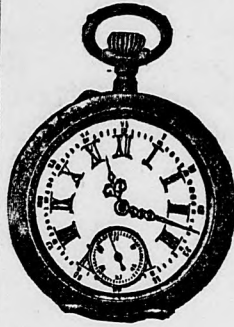
Prosime žiadať si náš hladný cenník s viacej než 3000 vyobrazemiami, ktorý každemu ocholne zdarma pošleme.

Oznamy prijíma administracia

„KREŠTAN“

Budapest, Szentkirályi-utca 28

Pri objednavkách na naše ohlasy, prosime odvolávať za vždy na náš časopis.

5 korun

pôvodné švajcar-ké Roskopi stroju, privilegované anker remontoir-hodinky s masivnou zaclonou struny. Svajcarske anker dielo s olovemon ochrannou znamkou v niklovej oba ke so šarmir prikrivkou (odinky idu 36, nie 12 hodin) s peknými pozlátenými ručičkami najprenej vyskúmané so zarukou 3 rokov kus po K 5.—, 3 kusy K 14.—. Ručičky na minuty K 6.—, 3 kusy K 17.—. V ceníku veľký výber.

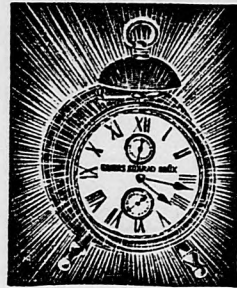
7223 čísla tobolka na peňaze kus z jasno tmavej safian kožky s tobolakou na drobné peňaze, štyri oddiely, s niklovou zátkou 9 cm. dĺžky, 6 cm. šírky K 1.50.

7202 čísla locná dobrá tobolka na peňaze kus, z do rej hladkej kožky, s pevnou koženou zatorkou, 4 oddiely, s tubolkou na papierové peňaze s 3 zátkami 9 cm. dĺžky 6 cm. šírky K 1.35.

Lepšie tobolky na peňaze K 1.85, 2.10, 2.80, 3.10, 3.50, 3.80, 4.20 a vyše.

Prosime žiadať s cenníky

Najlepšie budičky Registrovaná známka „Adler-Roskopf Alarm“ k dostaniu len u mojej firmy.

Záruka 3 rokov na písme.

S 1. zvonom, ocelova kotva a zástavidlo K 3.80. — S osvetleným v noci číselníkom K 4.20. S 2. zvonkami, ocelová kotva a zástavidlo 4.40. — S osvetleným vnoci číselníkom 4.80. Súbežné budič hodin 2.90. S osvetleným vnoci číselníkom 3.30. Záruka 3 rokov na písme. — S tovarom nespokojným vracia sa peňaze. Rozposielanie s poštovou dobienkou.

Prvá hodinová fabrika Brűx **Ján Konrád** čis. a kráf, dvorný liferant v **Brűxi č. 606.** Žiadajte si mojí hlavný cenník s 3000 vyobrazemiami franko a zdarma.

Ziadajte si cenník

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovenskej reči, bohaté ilustrovaný cenník, ktorý viac než 3000 obrazov obsahuje rozličných hodin, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov. — Svajcarsko pôvodný systém Roskopf patent K 5, Registrované „orel“ Roskopf nikol remontoir K 7.

I. hodinová fabrika čis a k. dvorný doposielateľ

Hans Konrád Brűx No. 400 (Cesko.)

Ježišek 1907!

V New-Yorku a v Londine nešialani ani európejskú suchtu zem a preto jedna na strieborné náradie fabrika nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som spnomocnený, spnomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomto za 6 zl. 90 krajciarov nasledujúce náradie pošlem :

- 6 kusov veľmí fajnové stolové nože so pravdivou anglickou klingou
- 6 kusov amerického patentovaného striebra vydičky,
- 6 kusov amerického patentovaného striebra jedácie ližice,
- 12 kusov amerického patentovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táčne,
- 2 kusy imponentné stolové svietniky,
- 1 cedidlo k čaju,
- 1 kus najnové cukrové sitko,

42 kusov spolu len 6 zl. 90 kr.

Tieto 42 kusí predtýmto 40 zl. koštovali a vul len 6 zl. 90 kr. v najlavnejšej cene je k dostaniu. Americké a patentované striebra je jedna s vonku a s nůtra biela kova, ktorá striebornú barvu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomu, že tento oznam **není klamstvo** zavazujem sa bar komu, komu sa naradie nepai peňaze spatky dať. Nech nikto nezamieska túto pohodlnú príležitosť použiť žeby si túto okrášľujúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným darom je, ďalej do každej lepšej domácnosti príliž je súca, k dostaniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA

amerického patentovaného striebra závod WIEDEN, II., Rembrandstrasse 19R. Telefon 14597.

Rozposielky na okolie s dobienkou alebo peňaze vopred v poslaní. Ku tomu čistiaci prách 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výťah s tisíce uznajúcích listov: S prvou zasielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr. Koložvár barón Bánffy jeho exeli.

Jej Excellencia, barónka Edelsheimova čo najvrelšie odporúčala mne Váš stolový nábytok, preto esadum Vas, rácte i mne dvojo takýchto nábytkov, po 6 zl. 50 kr. poslať.

Gr. Helena Tisza, rod Degenfeld-Schomberg.

Zasielku som odbral, veľmi som spokojný a budem to aj drulsým odporúčať.

Andrej Lehoczky kanonik a farár Zemplén-Szinna. S dôrobom sme veľmi spokojní a prosíme o novú zasielku. Predstavená ústavu Mariánskeho. Bud.pest, IX., Soroksársk a- ulica 36.

